

Sisällys-Innehåll

Sampo Kunttu Avoin tapaus - Ukuli 4/92.....	3
Rauno Laine Lintu ja lapsi.....	4
Ilmari Pulli Muisto.....	6
Ilmari Pulli Juhani Virtanen on saariston tuntija ja rengastuksen taitaja.....	8
Rauno Laine Historian siipien havinaa: Miten pyydystän haukan?.....	14
Raino Pönni Kotimikro havaintokirjana.....	16
Rauno Laine Talvipäivä Jurmossa.....	18
Petri Parvinen & Sampo Kunttu Talviralli 1992.....	21
Matti Koivula Olli seikkailee, osa 7.....	24
Sampo Kunttu, Rami Lindroos, Mikko Suhonen Sekalaista.....	26
Osoitemuistio 1993.....	27
Kansikuva: 1. talven isolokki, Timo Nikkanen, Aura- joki, talvi 91/92	

Ukuli

23. vsk.
ISSN 0782-8195

Julkaisija/Utgivare
Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry
PL 67, 20101 Turku
Åbo Ornitologiska Förening rf
PB 67, 20101 Åbo
Päätoimittaja/Chefredaktör
Rami Lindroos, Puh.921-334281
It. Pitkäkatu 37 B 58 20100 Turku
Raporttitoimittaja/Raportredaktör
Sampo Kunttu, Puh.921-304424
Toimittajat/Redaktörer
Kaarina Virtanen, Puh.921-421512
Mikko Suhonen, Puh.921-318626
Erno Kärkkäinen, Puh.921-422774
Jäsenet saavat lehden ilmaiseksi
Medlemmar erhåller tidningen gratis.
Ilmoitushinnat/Annonspriser
1/1 s.800 mk, takakansi 1000 mk
1/2 s.600 mk, 1/3 s.500 mk
1/4 s.400 mk
Painopaikka/Tryckeri
KELAn tutkimuskeskus, kirjapaino
Turku 1993

Palauta havaintosi

Yritämme ottaa Ukulissa katsausaikataulun kiinni, sillä ovathan tuoreet katsaukset aina mielenkiintoisempia, kuin muutamaa vuotta jäljessä ilmestyvät. Tätä varten on kuitenkin tehtävä vanhat katsaukset pois alta. Niinpä seuraavan Ukuliin tulee todennäköisesti katsaus syksy-90. Havaintosi ehtivät vielä mukaan siihen, jos toimit nopeasti.

Lisäksi olisi suotavaa, että havainnot palautettaisiin säännöllisesti mahdollisimman nopeasti, ettei katsauksentekijöiltä mene havaintojen odottelussa aikaa hukkaan. (Ja jos vaan vapaaehtoisia katsauksentekijöitä löytyy, niin ottakaa yhteyttä).

Paras tapa palauttaa kevät- ja syyskavikset, on käyttää muuttokaavakkeita (saa mm. kokouksissa). Talvi ja keväthavikset voi palauttaa ihan tavallisella paperilla ja mieluiten laji-, ei aikajärjestyksessä.

Tule Jurmoon

Kuten tavallista, Jurmoon kaivataan taas miehittäjiä. Vielä on mahdollisuus nähdä Jurmon erikoisia talvilajeja, kuten merisirri ja ukuli. Sitäpaitsi muuttolinnutkin alkavat pikkuhiljaa saapua saarelle.

Jos sinulla vain on ylimääräistä aikaa, mene ihmeessä tarkistamaan:

- 1) Onko mänty vielä pystyssä?
- 2) Onko asema jo hajonnut?
- 3) Onko Mattson yhtä puhelias kuin ennenkin?
- 4) Maksaako munkki vielä vitosen, vai onko sen hinta noussut jo kymppiin?
- 5) Löytyykö ruokakaapista itäneitä perunoita?
- 6) Osaatko ratkaista asemakaavake-nimisen älykkyystestin?
- 7) Jättääkö Harun sinut saarelle muutamaksi ylimääräiseksi päiväksi?

TLY:n nuoret retkellä Kõkarissa. (vas. takana Rami Lindroos, edessä Paavo Sallinen ja Petri Parvinen, takana Markus Virtanen ja oik. Tomi Kaijanen.

Avoim tapaus - Ukuli 4/92

Puolitoista viikkoa ennen Ukuli 4/92:n painamista saimme tietää, että juodumme tekemään kyseisen numeron. Olihan nelosnumerolla nyt jo kiire muutenkin, mutta ehdoton dead-line oli helmikuun loppu. Lehti piti saada postiin helmikuun aikana tai muuten TLY joutuisi maksamaan isot maksut.

Uudesta toimituskunnasta ei kellään ollut lehden toimintakokemusta juuri ollenkaan, juttuja ei ollut tarpeeksi, Ukulin kuva-arkisto oli Nauvossa ja aikaa oli vähän, mutta numero piti saada ulos.

Ei auttanut muu kuin tarttua härkää sarvista ja alkaa kasaamaan lehteä. Suurimmaksi ongelmaksi osoittautuivat kuvat. Emme ehtineet lainata mistään kuvia, joten ainoaksi mahdollisuudeksi jäivät omat kuva-arkistomme. Tässä tahdomme erityisesti kiittää Timo Nikkasta, jota ilman tämän lehden sivut olisivat huomattavasti latteampia. Suuret kiitokset ansaitsee myös Ilmari Pulli, joka antoi paljon arvokasta asiantuntija apua.

Tulevaisuuteen voimme kuitenkin suhtautua valoisasti, sillä Ukulin 1/93 matskua on jo kasassa ja useat henkilöt ovat lupautuneet kirjoittamaan juttuja tai lainaamaan valokuvia. Lehden tulevasta linjasta voimme sanoa, että pyrimme julkaisemaan enemmän kevyitä kirjoituksia, kuten matkakertomuksia (pääasiasaa Westerniltä), haastatteluja ja pakinoita. Asemansa tulevat säilyttämään sarjakuvat ja katsaukset. Tieteellisiä artikkeleita emme ainakaan tule lisäämään, mutta jokunen tullaan ilmeisesti julkaisemaan vuodessa. Näissäkin tulemme suosimaan lyhyitä juttuja, sillä onhan tämä sentään harrastajalehti.

Jotta Ukulista saataisiin entistäkin hienompi lehti, toivomme teiltä rakentavaa kritiikkiä (mutta vain positiivista!). Toivomme teidän huomioivan, että toimituskunta on nuorta, joten huumori on sen mukaista. Hastalavista, beibi!

Turussa, Korkeavuorenkadulla 7.2.1993 klo 21.45.

Toimituskunnan puolesta Sampo Kunttu.

Lintu ja lapsi

Eli nykynuoriso lintuharrastajina

Takavuosien menestysiskelmä "lintu ja lapsi" on taas ajankohtainen. Joka niemennotko ja saarelma pursuaa taas toinen toistaan innokkaampaa nuorta, Oskarin suvisaappaan kokoista, uutta lintuharrastajapolvea. O tempores, o mores, siellä he kulkevat järjestelmäkameroineen, kaukoputkineen, Leizeineen ja superpiippareineen kuin elävät optiikkamainokset ja puhuvat asiantuntevasti keskimmäisen tertiaalin ja uloimmaisen siipisulan eroista.

Jo mence pyörälle vähemmästäkin ensi askeleensa lähes 30 vuotta sitten lintuharrastuksessa ottanut kalkkis, joka häpeillen yrittää piilottaa poveensa ikäloppuja kiikareitaan, joilla jos sää on suotuista voi jopa erottaa

linnunkin. Tai yrittää epätoivoisena muistella kerrottiinko Jokamiehen Lintukirjassa mitään jostain tertiaaleista. Myös jo vuosikymmenen palvelut retkiasustekokonaisuus, johon vanha konkari on NIIN tyytyväinen, saa osakseen lähinnä hyväntahtoista hymyilyä nykyajan merkkituotenuoriolta.

Ja uskaltavat mokomat vielä epäillä. Ennen ei vanhempia asetettu kyseenalaiseksi. Nyt konkarinkin pitää JOPA selittää mistä on tuntenut jonkun lajin. Ei riitä enää se, että vanhus toteaa pienen pisteen taivaalla olevan kovan luokan pinna. Vaan joutuu hän heti kysymysten ristituleen, painaen päänsä kohti äiti maata ja tunnustaen, että muna opettaa kanaa.

Ennen vanhat kertoivat armollisesti jostain kovasta havainnosta viikkojen päästä, jos yleensä kertoivat. Nyt nuoret saavat nämä tietonsa JOPA ENNEN vanhuksia. Huh, huh, onpa maailma mullillaan. Ja joskus pääsevät pinnapaikoillekin ENNEN.

Ja monenlaista listaa pitävät ja suurella innolla vuodenpinnoistakin puhuvat. Jo toukokuussa kysyvät vanhalta, että joko on 200 rikki. Ja taas painaa konkari katseensa kohti maata.

Yökaudet toisensa jälkeen metsässä loikkivat kuin aropuput, vanhus jo puolessa välissä punkkaan (ei punkkuun) kellistyy.

Linnun jo paljon ennen havaitsevat, joutuupa jopa kunnianarvoisa

Nuoriso valtaa stajikaltsit.

Rauski hieman hämilään Karesuvannon pusikoissa.

konkari KYSYMÄÄN missä lintu on. Säälivän katseen rähmäsilmäiseen vanhukseen tällöin luovat.

Ja hilpeään nauruun hörähtävät, kun konkari lintupaikalle itäautolla kaasuttaa, itse bemarkin ja mersun eroista keskustelevat. Konkarin auton hyväntahtoisesti virnuillen käyntiin työntävät.

Ja säälimätöntä leikkiä vanhasta laskettelevat, ihmeissään konkari tätä ymmärtää yrittää. Vanhan omalaa-tuisuuksille nauravat ja omaa sisäpiiriuumoriaan viljelevät.

Ja pian jo pinnamatrikelissa nis-

kaan hengittävät, vaikka itse olivat vasta pilke vanhempiansa silmäkulmassa, kun konkari ensi bongausretket teki.

On maailma mullillaan, totisesti on. Mihin uskaltaa konkari enää mennä. Jokapuolella on vastassa näitä nykyajan nuoria. Keskelle upottavaa, hetteiköistä suota voi vanhus vielä istahtaa ja miettiä aikoja kultaisia, jotka eivät enää koskaan palaa. Vaan pian jo sinnekin löytänevät tiensä. Vielä täällä, keskellä rämettä, voi vanhus nostaa silmilleen monesti kolhitut kiikarinsa koinsyömissä ret-

kivaatteissaan, vuoden 1970 viimeistä huutoa, ja ihailla pajulintua. Hei miten oli, eikö joku nuori juuri puhunut fyllarien tertiaalien eroista...

Keskelle korpea hän voi parkkeerata rakkaan itäautonsa, pois juppi-nuorison tieltä. Täällä vallitsee rauha ja hiljaisuus. Ei ole kukaan kyselemässä mitään. Mutta toisaalta ei kai myöskään nuorten iloinen puheensorina, eikä nouse ilmoille nuorten syvälinen kiinnostus lintuihin. Yksikseen vain saa vanhus vaeltaa.

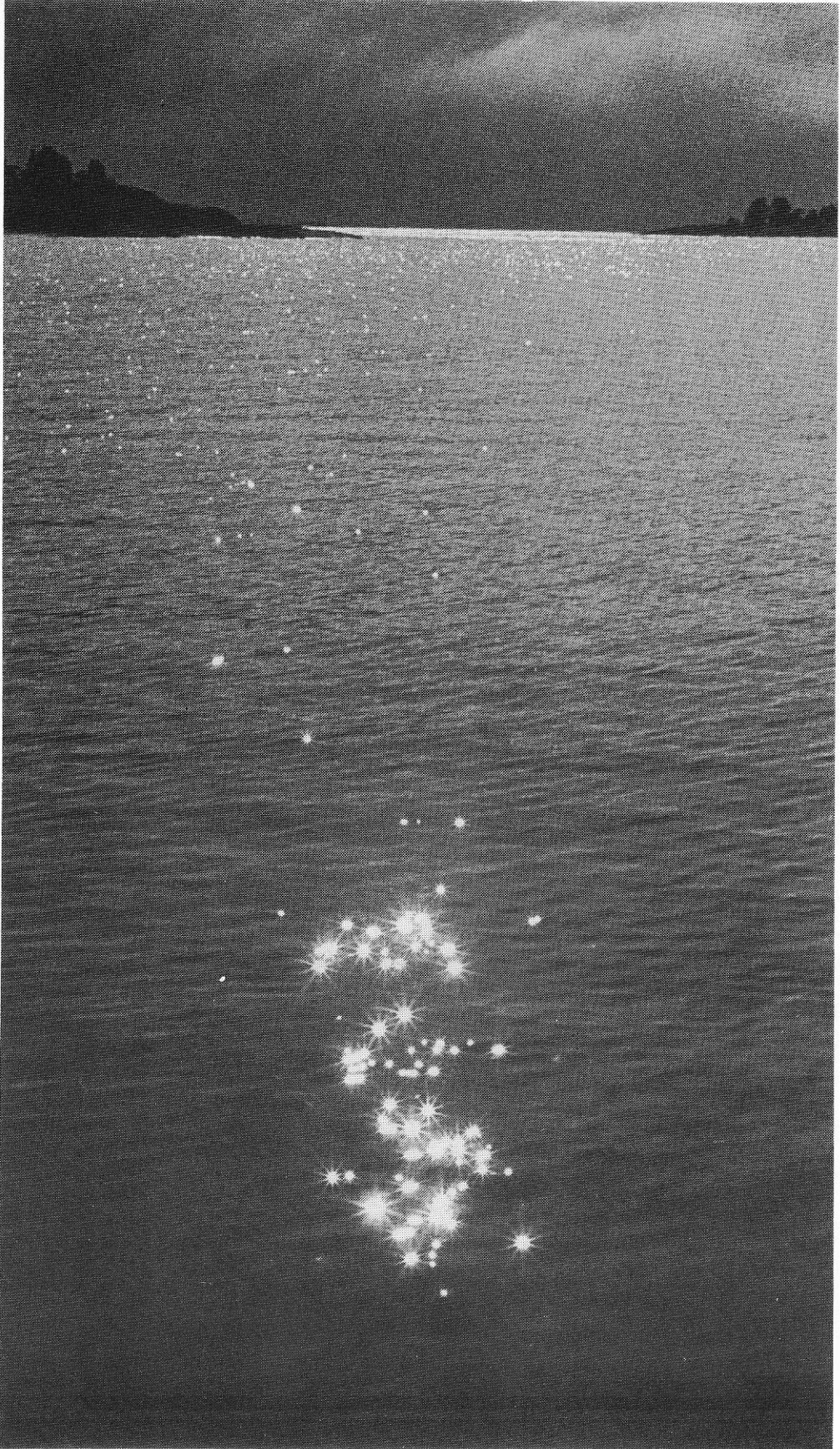
Ei, mitä olisi lintuharrastus kuitenkin ilman näitä uuden sukupolven edustajia? Mihin menisi lintuharrastus ilman tulevaisuuden toivoja? Pois kuihtuisi vallon kokonaan, lintuyhdistystenkin muistolle vain tuuli henkäilisi. Siinä kaksi vanhaa lintujätkää istuisi hämyssä illan ja miettisi, että muistatko ajat entiset, nyt ei ne nuoret...

Joten taidanpa lähteä tästä maastoon. Ehkä tapaan siellä näitä nyky-nuoria ja opin heiltä jotakin. Haluan myös nähdä kun TERVAPÄÄSKYT ilmassa leikkiä lyövät, puhukoot nuoriso mistä kirskuista tai muusta tahansa. Vanhan kieli ei enää käänny näihin nykyajan keinotekoisiiin nimituutoksiin. Siispä hymyillään kun tavataan ja yritetään ymmärtää, puolin ja toisin. □

RAUNO-SETÄ

Nuoria työntämässä vanhan konkarin "itäautoa" käyntiin.

Muisto

Ilmari Pulli

Pieni vene etenee hitaasti yhä kauemmas merelle. Mantere häviää vähitellen näkyvistä. Ulapan selällä pelko häivähtää mielessä, sillä edellisviikolla olimme vähällä hukkaa samoilla vesillä. Nyt tuuli onneksi vain henkäälee kevyesti.

Määränpää kohoaa yksinäisenä aavan meren keskellä. Tätä ennen olemme nähneet sen vain merikortissa. Jännittynein askelin astumme maihin. Kiinteä maa jalkojen alla tuntuu turvalliselta.

Läheltä rantaa löytyy pieni lehto, jonka maata peittää paksu sammalpeite. Maa huokaa kosteutta ja askel uppoaa syvään. Metsän suojassa meren kohina vaimenee tiheäksi hiljaisuudeksi, melkein epätodelliseksi.

Pelottava se ei kuitenkaan ole, kuten ei saarikaan. Pikemminkin ystävällinen ja vieraanvarainen.

Teltan pystytämme ylös mäenrinteeseen, jossa on kuivempaa. Niitynlaikkujen heinä on jo kellastunut. Vain mäkimeiramissa on enää väriä menneestä kesästä.

Pohjoispuolella valtavankokoiset mainingit tuntuvat tulevan äärettömyydestä lyödessään hiljaa rantaan. Lähes tyyni ilma tekee tilanteesta aavemaisen. Harmaa pilvipeittokin on liikkumattomana harsona korkealla taivaanlaella.

Keskellä hiljaisuutta valkeaksi kalkkiutuneet rantakivet kaikuvat tuhansia ääniä. Hento tuulenvire liikauttaa katajassa kiinniolevaa höy-

hettä. Jostain kuuluu vaimea piyyi. Kierrämme saarta kiireettä. Emme juuri puhu toisillemme. Aika tuntuu pysähtyneen.

Keskellä saarta hylätty talo katsoo tyhjin ikkuna-aukoin neljään ilmansuuntaan. Harmaa väri seinissä kertoo, että se on autioitunut jo kauan sitten. Kuin vaivihkaa sinisuohaukkauros ilmestyy pohjoisesta, lepattelee hetken kanervikon yllä ja suuntaa jo pian kohti etelää.

Ajatus viipyy kesässä, joka juuri oli. Sen kiihko ja vimma tuntuvat etäiseltä unelta. Hitaasti mieli taipuu luopumaan, nöyrytymään. Olevaisuus kuiskii ikuisuutta.

Siellä kaukana, maailman laidalla. □

Juhani Virtanen on saariston tuntija ja rengastuksen taitaja.

Sampo Kuunttu, Väno, touko-92

Merivartijana ainutlaatuinen näköalapaikka saaristoluontoon.

Ilmari Pulli

Nyt jo eläkkeellä olevalla merivartioston kapteeniluutnantilla Juhani Virtasella on ollut lintuharrastuksen kannalta unelma-ammatti. Hän on kulkenut työhön liittyvissä valvontatehtävissä kymmeniä tuhansia kilometrejä Turun ja Ahvenanmaan saaristossa. Alueen parhaat lintupaikat ovat

näin tulleet tutuiksi. Laajamittaisen rengastuksen tuloksena hän on rengastanut lähes 120 000 lintua. Isokarin lintuaseman lisäksi hän on toiminut asemanhoitajana Vänön saarella. Uuttukyyhkyjen rengastamisessa hän on tehnyt todellisen suururakan: liki puolet kaikista Suo-

messa rengastetuista yksilöistä on hänen merkitsemäänsä.

Nykyisin Liedossa asuva 55-vuotias rengastajakonkari kertoo olleensa todellinen kultapossukerhon jäsen, kun sai saaristomeren merivartiostossa palvellessaan tutustua perinpohjin Turun ja Porin läänin sekä Ahvenanmaan merialueeseen. Merivartijan monipuoliseen tehtäväkent-

tään, jota tehdään myös ilmasta käsin, kuuluu mm. luonnonsuojelu-, metsästys- ja kalastuslain valvonta.

Tarkan paikallistuntemuksen kehittyessä lintumiehelle tuli tutuksi myös parhaat lintujen pesimäpaikat.

- Oli aika ainutlaatuisia, että sain tavallaan viranpuolesta hakea lintusaaria. Virkani mahdollisti ja suorasaa-
ntaan velvoitti saariston tuntemiseen ja kun opin alueen tuntemaan, pystyin hyödyntämään tietojani lintuharrastuksessa. Lähtiessäni vapaa-
aikana rengastusreissuille tiesin heti, mihin mennä. Aikaa ei kulunut paikkojen hakuun. Toisaalta harrastustyöt tukivat selvästi varsinaisia virkatehtäviä. Kun opin tuntemaan saariston hyvin läheisesti, osasinhan minä silloin hyvin hommani merivartijana-
kita.

Meri ja saaristo ovat Juhani Virtaselle jo lapsuudesta, jonka hän vietti Lyökissä Uudenkaupungin saaristossa. Se on hänen isänsä kotipaikka. Perhe muutti sinne Raumalta, kun kaupunkia alettiin sodan syyttyä pommittaa.

- Sodan loppuvaiheessa isä sai luotsin paikan Uudenkaupungin luotsiasemalla ja siellä minä olen koulu-
ni käynyt ja lapsuuteni viettänyt.

Kiinnostus luontoa ja lintuja kohtaan syntyi yhteisillä retkillä luotsi-
isän kanssa, joka oli myös innokas metsästäjä ja kalastaja.

- Lintujen katselu kehittyi siinä aivan itsestään. Muistan, kun pikku-
poikana lähdin isän kanssa aamuvarkaisella Uudenkaupungin luotsiasemalle hakemaan kiikaria ja sen jälkeen kävimme paikallisilla lintulahdilla havainnoimassa. Tuohon aikaan ei yksityishenkilöillä juuri ollut kiikareita. Maastossa oli mukana Hortlingin lintukirja, jossa oli mustavalkoiset kuvat täytetyistä linnuista. Niitä sitten ihmeteltiin.

- Metsässä samoilu lisäsi lintujen tuntemusta ja kalastuksessa opin käsittelemään verkkoja. Siitä oli myöhemmin hyötyä, kun ryhdyin verkko-
rengastajaksi.

Vesilintujen siipimerkintää saaristossa

- Isäni oli myös Riistantutkimuslaitoksen aluehavainnoitsija. Eräas-

sä vaiheessa havainnoitsijoiden tehtäväksi annettiin myös vesilintujen siipimerkintä. Minä poikana olin siinä tietyksi innolla mukana ja kiipesin telkkien ja koskeloiden pesille merkkejä kiinnittämään. Myös ne vesilinnun poikaset, mitä ulkosaariston lätköistä kiinni saatiin, merkittiin.

- Rengastaja minusta tuli tuttu-
vuuden kautta. Rengastustoimiston nykyinen johtaja Pertti Saurola oli nimittäin armeijakaverini, ja kun rengastajia tarvittiin lisää, hän otti minun yhteyttä.

- Sain rengastusluvan vuonna 1960. Saaminen perustui tuohon aikaan ansioihin ja/tai hyviin suosittelijoihin. Tentit ovat tulleet myöhemmin ja niistä meidän vanhojen rengastajakonkarien on ollut myös suoriuduttava. Minun ansioni oli, että olin ollut isän mukana Riistantutkimuslaitoksen havainto- ja siipimerkintätyössä.

Kymmeniä vuosia kestäneen harrastuksen varrelle on ajoittunut joitakin selkeitä muutoksia lajien esiintymisessä.

- Pahaääniset räyskät muistan lapsuudesta hyvin. Laji oli silloin verraten yleinen. Brändön Gaddenilla niitä oli parhaimmillaan 150 pesivää paria. Nyt niitä on 40-50. Yksittäisparit ovat hävinneet koko saaristosta aika tarkasti.

- Lapasotka on toinen esimerkki taantuneesta lajista. Sen pesiä ja poi-

kuetta löytyi Kustavin-Uudenkaupungin saaristosta useita joka kesä.

- Kun Nils Söderman kuvasi yhteisellä retkellämme 1958 kyhmyjoutsenen pesällä Kustavissa ja kuva tuli Suureen lintukirjaan, se oli tapaus. Laji oli silloin vielä tosi harvinaisuus.

- Punavarpuksen oli minulle aikoinaan täysin vieras lintu ja kun muutin Uudestakaupungista Turkuun vuonna 1963, näin lajin täällä ensi kertaa. Sekin oli silloin vielä harvinaisen.

Isokarin majakkasaarella asemanhoitajana

1960-luvun alussa Isokarin luotsit siirtyivät uuteen luotsirakennukseen ja vanha asema jäi tyhjiilleen. Vapautuneeseen rakennukseen perustettiin 1966 Isokarin lintuasema. Hankkeen takana olivat Martti Soikkeli ja Raulo Tenovuo Turun yliopistosta.

- He tiesivät minun liikkuvan ja rengastavan tuolla alueella ja kysyivät, voisinko ryhtyä uuden lintuaseman hoitajaksi. Se sopi minulle oikein hyvin.

Kymmenet turkulaiset, nyt jo seniori-ikään ehtineet lintuharrastajat vierailivat Isokarin asemalla. Asemanhoitaja tuli heille tutuksi jo siksi, että saarelle kuljettiin pääasiassa hä

- Minulla ei ole perinteistä havisvihkoa, sillä keskityn aina rengastukseen. Rengastuslomakkeet ovat minun havisvihkoni, jota täyttelen, kertoo Virtanen.

Ilmarin Paltti 19.11.92

nen veneellään.

- Vietin lomani ja viikonlopun saarella. Isokaria ennen minulla ei ollut varsinaisia lintuharrastuskavereita. Asemanhoitajan työssä sain monia hyviä ystäviä ja mm. Jouko Hakala, Johan Hollstén ja Tenovuon veljekset tulivat silloin retkikavereikseni.

- Isokarissa opin verkkorengastuksen Jouko Hakalan opastamana. Sitä ennen olin keskittynyt saaristolintujen poikasten rengastukseen.

Se, mikä ennen kaikkea veti lintumiehiä Isokariin, oli majakka. Syysmuuton tarkkailu sen valokeiloja seuraten oli mieliinpainuva elämys. Lämpiminä syysöinä saattoi mennä ohi jopa tuhansia rastaita ja hippiäisiä ja maailma oli ääniä täynnä.

- Silloinhan niitä hippiäisiä ja punarintoja vielä muutti, vaan nyt ne ovat lakanneet minun kohdallani lentämästä, kun en enää korkeita ääniä kuule.

Kun linnut joutuivat keiloihin, ne lensivät niitä pitkin majakan laseihin, josta niitä pystyi poimimaan käsin kuin marjoja. Kirkas valo houkutteli lintuja satojen metrien päästä. Joskus laseista poimittiin yhden yön aikana satojakin lintuja.

- Alkukantainen metsästysviettiinkin siinä pääsi tavallaan oikeuksiinsa. Majakan korkeus on liki 50 metriä meren pinnasta, siellä oli mahtava olla. Myrskyöiden jälkeen majakan juurelta saattoi löytyä kymmeniä kuolleita lintuja, jotka olivat tuulen riepottelemina pauskautuneet päin laseja.

1960-luvun lopussa lintuasemien toiminnassa alkoi uusi ajanjakso, kun vanhoille lintuasemille ei tahtonut enää riittää rengastajia. He suuntasivat kulkunsa yhä useammin uusiin paikkoihin, jollainen myös Isokari oli.

Rengastajapulan pahentuessa katsottiin, että oli tarpeetonta pitää esi-

merkiksi Isokarin asemaa enää yllä. Toiminta asemalla hiljeni 1970-luvun alussa.

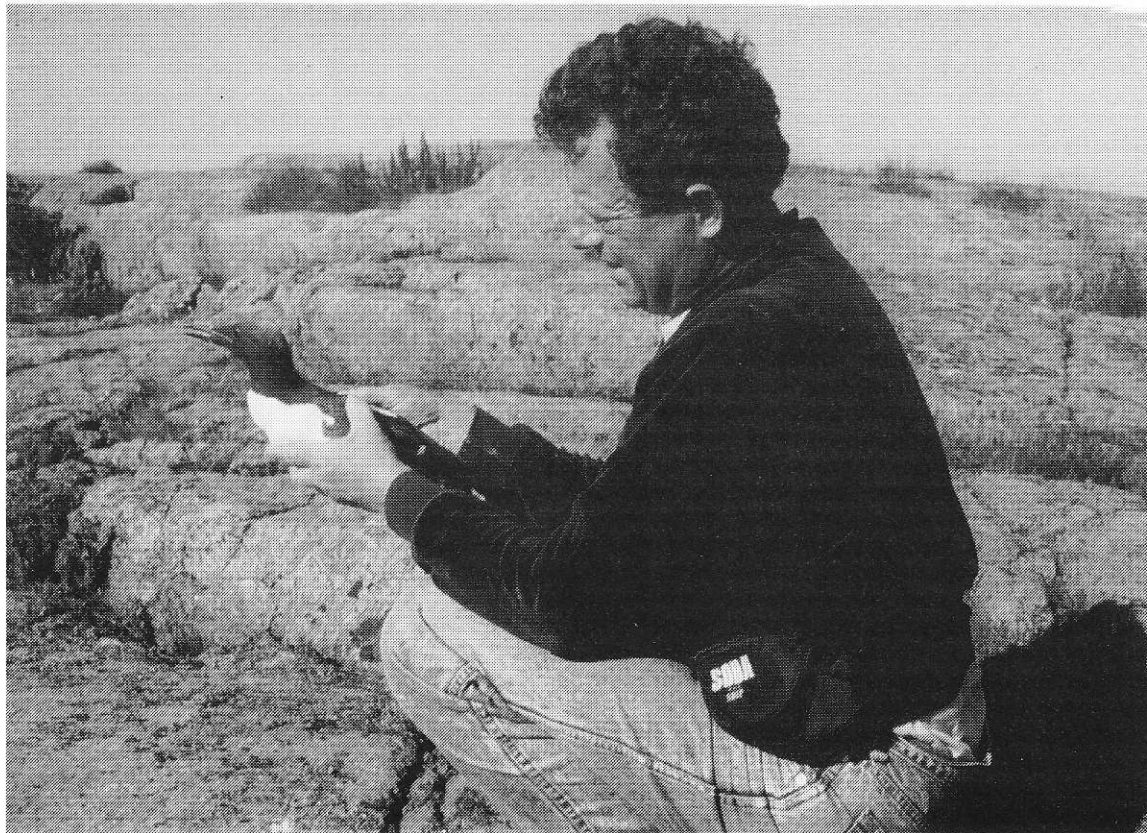
Aseman toiminnan aikana Isokarissa rengastettiin tuhansia lintuja. Alkuvuosina rengastajat käyttivät omia renkaita, mutta loppuvuosina oli käytössä myös aseman renkaat. Asema sai siis virallisen paikan luonteen. Verkot ja muun tarpeiston asemalle hankki Turun yliopisto.

Verkkorengastusta Vänön saarella

Isokarista Juhani Virtanen siirtyi Vänöön, jonne perustettiin epävirallinen "lintuasema".

Vänö on lintujen kannalta suojainen saari, sillä siellä on laajat leppälehdot ja suuret katajikat. Siellä voi rengastaa huonollakin säällä. Levähdyspaikkana alue on merkittävä.

Saaristorengastajan huippuhetkiä. Etelänkiisla saa merkin jalkaansa Ahvenanmaan Saltvikin saaristossa.

Jussi ja uusi rengastuspinna - isosirri.

- Kävin saarella ensi kerran vuonna 1970. Toiminta käynnistyi hyvin, takseerasimme ja rengastimme paljon. Johan Hollstén oli tuolloin kaverinani. Verkkojen hankintaan, mökin vuokraan ja muihin kuluihin saimme avustusta mm. kunnalta ja eri firmoilta, joita saimme kirjeillämme sponsoreiksi.

Rengastajapula kiristyi muilla lintuaseilla edelleen ja niin myös Vänön epävirallinen asema päätettiin lakkauttaa. Sinne ei enää värvätty rengastajia, jotta lähellä olevien Jurmon ja Hangon asemien toiminta olisi turvattu.

- Sen jälkeen olen käynyt saarella silloin tällöin yksityishenkilönä. Olen vuosien varrella rengastanut paljon Ruissalossa, muuta suurimmat rengastusmäärät olen saanut verkoilla Isokarissa ja Vänössä. Tyypillisiä verkkolajeja, kuten hippiäisiä, punarin-toja ja talitiaisia olen merkinnyt yli 10 000 yksilöä kutakin. Poikasren-

gastus on koskenut ennen kaikkea saaristolintuja, joista hyvänä esimerkkinä on harmaalokki. Sitä olen rengastanut 19 000 yksilöä.

- En ole huipputunnistaja, mutta verkkorengastajana voin sanoa pärjääväni.

- Aikoinaan, kun minulla oli oma vene, perhe kulki matkassa mukana. Lomat sovitettiin rengastusaikoihin ja ne alkoivat, kun kalalokin poikaset kuoriutuivat munistaan. Vene oli sen verran suuri, että me kaikki pystyimme asumaan siinä. Koko perhe haki tiiran- ja lokinpoikasia. Kuljimme saaresta toiseen, yöksi hakeuduimme suojaisaan paikkaan ja aamulla jatkettiin taas matkaa. Alueena oli Kustavin-Uudenkaupungin saaristo. Ahvenanmaallakin käytiin. Linnut määräsivät elämäntahdin.

- Yhdeksän päivän retki muutto-aikana lokakuussa on ollut traditio. Kevätpuolella olen päässyt retkille lähinnä pitkien pyhien aikana. Nyt

tilanne on toinen, kun en enää ole virassani. Viime syksyn uutuus on se, että olen löytänyt Jurmon. Olen virantoimituksessa käynyt siellä kymmeniä kertoja, mutta vasta viime vuonna rengastin siellä ensi kertaa. Kyllä siellä kelpaa käydä. Olinkin siellä syksyllä jo kolmasti.

Tieteellisten tutkimusten kenttätöitä

Juhani Virtanen on ollut mukana hyvin monenlaisissa hankkeissa.

- Isokarin ja Vänön lisäksi on tärkeä rengastusalue ollut Turun seutu ja erityisesti Ruissalo. Siellä alkoi 1960-luvulla Esa Lehikoisen johdolla pikkulintututkimukset, joihin pääsin mukaan. Talviruokintapaikoilla on tutkittu lintujen kiertelyä ja vaihtuvuutta sekä biometriikkaa.

Ympäristönsuojelutoimiston Ruissalossa olevat 700 pikkulintupönttöä ovat antaneet pesäpoikasrengastukselle erinomaiset mahdollisuudet.

- Varsinaisen biometriikkakoulutuksen sain Erkki Haukiojalta hänen tehdessään pajusirkkututkimuksia Pansion tienvarsikaislikoissa.

- Olen pyrkinyt osallistumaan kaikkiin mielekkäisiin tutkimuksiin. Sellaiset jutut haluan jättää väliin, joissa avunpyytjä esittää vain jonkun epämääräisen suunnitelman, että kertyviä tietoja voitaisiin joskus mahdollisesti käyttää hyödyksi. Kun verkkopyynnillä rengastaa laajemmassa määrin, on siinä paljon työtä eikä turhaa työtä viitsi tehdä.

- Tuntuu motivoivalta, kun vain harrastukseni avulla auttaa tieteellisissä tutkimuksissa, vaikka ei olekaan tiedemies.

- Lintuharrastuksesta poiketen olen osallistunut hieman myös nisäkästutkimukseen. Olen Maailman Luonnonsäätiön Itämeren hylkeiden suojelelun työryhmän jäsen ja satuin saamaan tehtäväkseni hyljemäärien laskennan Märketin majakasaarella. Olen viettänyt siellä viisi kesää vaimon kanssa. Olemme olleet paikalla viikon tai kaksi kerrallaan siten, että havainnointityötä on tullut noin kuukausi avovesikautta kohden.

Kevätjäällä tapahtuva kuuttien merkintä on kuulunut myös toi-

Malti on osa rengastustaitoa

- Parhaillaan on meneillään TLY:n nuorten koulutus rengastajiksi. Lintujen käsittely verkossa, mittaamiset ja muut toimenpiteet on ehdottomasti opeteltava, sillä verkkopyynti ei ole vaaratonta linnuille. Välillisesti aiheuttaa kaikesta huolimatta muuttaman linnun kuoleman vuosittain. Syö linnun sitten haukka, saaristossa kevätkuunon aikana lepinkäinen tai kotipihalla naapurin kissa, niin alkusyy on kuitenkin oma rengastusinto.

On tärkeää opettaa rengastajiksi aikoville nuorille malttia ja oikeat työtavat. Kiihkomielinen uutuuden viehäytys tasaantuu jo siinä, kun saa vanhemman valvonnassa irrotella lintuja, rengastaa ja saa samalla opetusta ja varoituksen sanoja.

- Jos olet ihan uusi kaveri ja saat jostakin 20 verkkoa lahjoituksena tai pääset yksin asemalle ja laitat tuon määrän verkkoja pystyyn, on aivan varmaa, että siitä syntyy kamala turmio. Onneksi useimmissa paikoissa on nykyään vakiointijärjestelmät, joilla katastrofitilanteet on eliminoitu lähes tyystin.

Uuttukyyhkyjen rengastusta Ruissalossa

Kahdeksan vuotta sitten Suomessa oli rengastettu vajaat 2 000 uuttukyyhkyä. Kahdeksan vuoden aikana Juhani Virtanen teki huikean urakan rengastamalla lajia yli 2 000 yksilöä lähinnä Ruissalon Isopukissa. Tänä päivänä Suomessa rengastettujen uuttukyyhkyjen yhteismäärä on noin 4 500, joten Turun kulma on erittäin hyvin edustettuna.

Uuttukyyhkyrengastus sai lähtösäyksensä 1970-luvulla, kun Jukka Nummelin asetti Isopukkiin satakunta kyyhkykönttöä. Myöhemmin niiden huolto ja seuranta siirtyivät Virtasen harteille. Hän on lisännyt pönttöjen määrää ja on vienyt niitä muidenkin kuntien alueelle Turun lähisellä, mm. Mietoisiin. Kyyhkykönttöjä on nyt lähes 500.

Sampo Kunttu. Iso-Pokki, heinäkuu-92

Juhani on pultannut lähes puolet Suomessa rengastetuista uuttukyyhkyistä.

- Olen käynyt uuttukyyhkyyn pönttö sen verran tarkkaan lävitse, että jokaisella pesästä lentoon lähteneellä linnulla on kyllä ollut rengas jalassa. Pesillä ei tarvitse kiipeillä joka viikko. Kun kokemuksesta oppii tietämään, kuinka kauan muna- ja poikasvaihe kestävät, voi paikalla käydä noin kuukauden välein. Minä kun olen jo tämän ikäinen ja painoinen, en haluaisikaan kiipeillä turhan päiten.

- Uuttukyyhky on rengastettavana lajina siitä kiitollinen, että se alkaa poikasvaiheen toukokuun alussa ja viimeiset poikaset ovat pöntöissä vielä lokakuun alkupuolella. Uuttukyyhky voi tehdä neljäkin poikuetta. Uuden pesän munat voivat ilmestyä pönttöön, kun siellä vielä on edellisen pesän poikaset.

Uuttukyyhky on uhanalaislistan tarkkailtava laji, mutta myös metsästettävä riistalintu. Kummallista on se, että metsästys alkaa jo elokuussa. Uuttukyyhkyllä on tuolloin pesässään kolmas poikue ja neljäs muninta on jo aloitettu tai se on vielä kokonaan aloittamatta.

Jos emo ammutaan heti metsästyskauden alussa, kuolee elokuunpoikue ja sen jälkeen tulossa ollut poikue jää syntymättä. Silloin menettään tavallaan kaksi poikuetta.

Uuttukyyhky mies tuntee hienoista mielipahaa petojen aiheuttamista tihutöistä. Suurin harmi Isopukissa on lähellä pesivä kanahaukka. Se istuu

pönttöjen katoilla ja napsaisee uloslähtevän linnun kuin tarjottimelta.

- Se panee keljuttamaan, kun kolme-neljäkymmentäkin emoa löytyy pönttöyalueelta pelkkänä höyhenkasana. Minkki on toinen harmia aiheuttava peto ja näätä on ilmestynyt kyyhkyjen riesaksi Mietoisiin. Risti-riitaisia tunteita herää myös, kun löydän lehtopöllön pöntöstäni kymmenen sentin paksuudelta uuttukyyhkyän höyheniä ja nilkkarenkaat vain kolisevat nurkissa.

Löytöjä kaikkialta Euroopasta

Juhani Virtanen on rengastusuransa aikana ehtinyt kiinnittää kihlat liki 120 000 linnun jalkaan. Omia renkaita hän on käyttänyt yli 110 000 kappaletta, asemarenkaita 10 000. Rengastuslajeja on kertynyt yhteensä 180.

Löytöhavaintoja on tullut monta mapillista. Yksilöityjä tapauksia on noin 10 000. Parhaiten palautetta on tullut harmaalokista, jonka löytöprosentti on lähes 10.

- Samasta yksilöstä voi kyllä tulla tietoa paksun kirjeen verran, kun joku tanskalainen tai saksalainen kontrolloi samaa lintua pitkin talvea ja monena vuonna peräkkäin. Löytötietoja on tullut ulkomailta yhteensä 72

lajista. Eurooppa on edustettuna hyvin kattavasti, vain Islanti ja Albania puuttuvat löytömaiden listalta, jos ei oteta lilliputtivaltioita lukuun.

- Minä rengastan paljon isoja lajeja, mm. lokkilintuja, jotka on helppo havaita. Esimerkiksi räyskä on hyvin kiitollinen laji. Ihmiset huomaavat sen helposti, se ylittää Euroopan ja seikkailee Afrikan isoilla jokialueilla. Siitä on tullut mukavasti tietoja. Ennen vanhaan, kun selkäloppi oli yleinen, siitä tuli löytöjä mm. Etiopiasta ja Keniasta. Pajulinusta on löytö Punaiselta Mereltä.

Muutamia yli 10 000 kilometrin tapaamistietojakin on. Toistakymmentä tapausta on tullut aiivan Afrikan eteläkärjestä, kaikki tiiroja.

- Suomalaisen rengastuslöytöjen ikäennätys minulla on viidessä lajissa. Punaarinta muuten, jota eräät kutsuvat nimellä "köyhä", on erinomaisen hyvä laji, sillä se talvehtii laajalla alueella.

Yleisin Välimeren alueelta tuleva pikkulinnun tapaamistieto on, että yksilö on ammuttu. Esimerkiksi Italiasta tulee paljon löytöjä ammutuista pajusirkuista. Samoin ammutuista rastaista tulee paljon metsästyslöytöjä Ranskasta ja Espanjasta.

- Libanonista tuli tieto linnusta,

joka oli pyydystetty lintuliimalla, mitä moinen aine sitten lieneekin.

Haavilla haahkoja Enskärissä

Paikkauskollisista lajeista rengastaja saa itselleen monivuotisia tuttavuuksia, joista voi kertyä lukuisia kontrolleja.

- Ruissalossa samat linnut olivat talviruokintapaikalla 4-5 vuotta. Jotkut vesilinnut, erityisesti telkkä ja haahka, ovat hyvin pesäpaikkauskollisia. Kävin aikoinaan kolme vuotta Enskärin merivartioasemalla haahkoja rengastamassa. Otin toukokuussa jonkun päivän lomaa ja menin saarelle haavimaan emoja pesiltä. Pesien viereen laitoin dymoteipillä varustetun tikun merkiksi.

Seuraavana vuonna oli helppo havaita, että edellisvuoden linnut tulivat pesimään tarkasti entisiin paikkoihinsa. Pyydystin ja merkitsin noin 400 haahkaa, mutta se jäi vain kokeiluksi eikä siitä tehty sitten sen tarkempaa tutkimusta.

- Minulle rengastus on merkinnyt työn jälkeen tapahtuvaa palautumista ja rentoutumista. Kun työssä oli ai-

koinaan stressiä, sai luonnosta lepoa ja uusia voimia. Luonto on merkinnyt minulle myös hengellisessä mielessä hiljentymispaikkaa. Siellä minä olen Jumalani kanssa eniten keskustellut. Luonnossa kokee olevansa Häntä lähellä.

- Siitä olen myös ilonen, että rengastus on antanut minulle monia erittäin hyviä ystäviä. Olen ollut rengastajatoimikunnan jäsen toimikunnan perustamisesta lähtien ja pidän sitä luottamuksen osoituksena rengastajien taholta, että tällainen ei-tiedemies on saanut olla työssä mukana.

- Rengastuksen lisäksi vapaa-aikanani täyttää toiminta Turun Vapaseurakunnassa ja postimerkkiharjastus. Olin kerännyt postimerkkejä jo kauemmin, kun Jarmo Laine innosti minua keskittymään erikoisesti lintuaiheisiin merkkeihin. Nyt minulla on niitä jo yli 4 000 erilaista. Juhani Virtanen rengastaa edelleen paljon. Esimerkiksi Ruissalossa on neljä talviruokintapaikkaa, joissa hän käy verkkoilemassa.

- Joitakin rengastusjuttuja voin vieläkin tehdä yhtä innostuneesti kuin nuorempana, mutta sen verran on jo ikää tullut, että kehnnon sään sattuessa jään mieluummin kotiin viihdyttämään itseäni postimerkeillä. □

Juhani opettamassa nuorisoa (vas: Mikko Suhonen, Rami Lindroos ja Sampo Kunttu), tarkastelun kohteena tällä kertaa peukaloinen.

Historian siipien havinaa

Koonnut Rauno Laine

Miten pyydystän haukan?

Oikeaoppisia ohjeita haukanpyyntiin sadan vuoden takaa.

Petovihan juuret ovat Suomessa syvällä. Kertovathan pohjoisessa, lähinnä Pudasjärvellä, tapahtuneet kotkanpoikasten surmaamiset tästä omaa korutonta kieltänsä.

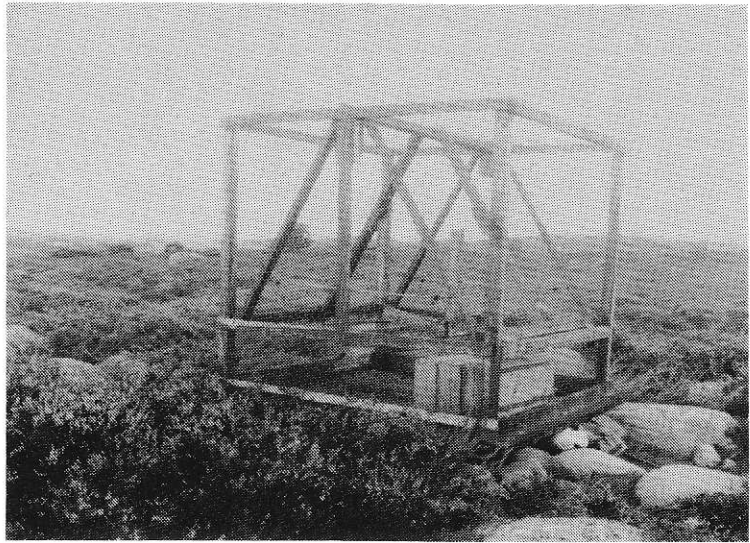
Maamme metsästäjät näkevät edelleenkin kanahaukan petoeläimenä, joka pitää hävittää Suomen linnustosta. Painostus rauhoituksen purkamiseksi on voimakasta maamme metsästäjäjärjestöjen taholta.

Mutta osaattiin viime vuosisadallakin, tästä kertovat konkreettisella tavalla tuonaikaiset metsästysoppaat, pyydettävää riittikin, karhuja ja susia vaelteli vielä Etelä-Suomenkin salomailla kohtalaisen runsaina.

Mutta myös petolinnut nähtiin jo tuolloin vahinkoeläiminä, jotka piti kytkeä pois. Vuonna 1878 painettu opas, siitä miten petoeläimiä pyydetään, esittelee eri keinoja haukkojen pyytämiseksi. Älköön kukaan kuitenkaan ottako allaolevasta oppia, kyseiset menetelmät ovat tänä päivänä myös laittomia.

Ansapulvaani haukalle

Tähän käytetään kanan tai kyyhkysen näköiseksi tehtyä kuvalintua. Se on parhaiten tehtävä puusta ja päällystetty pantawa sopiwanvärisestä waahteesta. Että kuva tulisi niin luon-

Ari Rivasio

Tämä haukkaheikki on kuitenkin suunniteltu rengastusta, ei tappamista varten.

teva kuin suinkin, pantakoon siihen linnun siivet ja häntä.

Sen tangon päähän, johon pulwaani on kiinnitettävä, naulataan pieni wäkäinen keihäs, joka ei saa olla kirkas eikä pulierattu. Siihen pistetään pulwaani ja kiinnitetään hyvin, ettei luista ylös eikä alas. Keihään kärjen tulee ulottua 2,5 tuumaa ylös pulwaanin selästä ja olla nojallaan häntää kohden. -Keihään asemasta käytetään myös hyvällä menestyksellä pulwaaniin pantuja paksuja, vähäisiä teräslanka-piikkejä, joiden kärjet owat pystyssä ja taapäin. Näitä piikkejä on pantawa kolme riwiä, joista keskimäisessä, pitkin selkää menewässä on neljä ja siwulla olewissa kaksi piikkiä.

Kun haukka, joka tawallisesti karkaa päälle takaapäin, syöksähtää pulwaanin niskaan, tunkeutuu keihäs tahti piikit sen ruumiiseen. Koetellesaan irti päästä tulee se nyt niin pahasti haavoitetuksi, että kuolee siihen paikkaan tahti ainakin, jos onnistuu irtautua, pian sen jälkeen.

Haukkaheikki

Tänä häkkinä on puinen teline, joka siwulta on ympäröity hapaalla eli werkolla taikka rautalanka-verkolla.

Ylipuolesta tulee haukkaheikin olla 3-4 jalkaa awara; alhaalta ainoastaan 2-2.5 jalkaa. Häkki on kahteen osaan jaettuna irtolinnun kehykseen panna rautalankawerkolla. Alinen osasto on aiwottu johtolinnun oltawaksi, joka, kana tai kyyhky, sinne päästetään siwulla olewasta pienestä owesta.

Kahteen wastakkaiseen häkin siwuun pannaan keskelle pystysuoraan wälipylwäät, toisessa näistä on kynsilowi ja toisessa rakoreikä. Wälipylwäiden wälistä, kynnestä reikään ja tämän kautta wähän matkaa ulos, menee ansaporras, jossa on nappuloita poikkipäin. Häkin awoinaisen ylipuolen toiseen siwuun on kokoon kääritty peitewerkko, joka on kiinnitettynä siwupuuhun. Tämän wastapuolisesta reunasta on silmuk-

siin pistetty pieni rautapuikko ja siwureunoissa on wähäisiä renkaita, jotka helposti luistawat pitkin nurkkapylväiden välissä kulkevia rautalankoja. Werkon reunapuikkoon sidotaan kaksi nyöriä, jotka kulkevat pienten rullain ympäritse ja joiden yhteensidotussa alipäässä riippuu jokseenkin painava luoti eli punnus. Häkki pannaan wireeseen siten, että ansaportaan ulkopää ja samanpuolinen wälipylwäs yhdistetään tawallisella wiritinnappulalla, peitewerkko pysyy käärittynä wipulangalla, jonka toinen pää on kiinni yllämainitussa rautapuikossa ja toinen wiritinnappulassa.

Haukanhäkki pannaan tawallisesti noin kymmenkunnan jalan korkuisen, lujasti maahan asetetun pylwään päähän. Kun haukka syöksähtää alas johtolinnun kimppuun, laskeutuu se tietysti ansaportaalalle, joka siitä putoo, jonka kautta wiritinnappulakin lähtee irti ja punnus painaa werkon häkin päälle.

Muuan toisenlainen haukanhäkki löytyy myös, joka on hywin samanlainen kuin lasten käyttämä sadinarkku pikkulintujen pyynnissä.

Tämmöisten häkkien seinät eiwät ole werkoista, waan sopiwalle wälille toisistaan pannuista puuliisteistä.

Kantena on myös liisteinen teline. Tämä kansi, joka käy saranoista, joiden yhteydessä on wieterilaitos, joka pysyttää kantta hywin kiinni, pannaan wireeseen poikkinappuloilla warustetulla porraspuulla ynnä wiritinnappulain kanssa. Kun lennähtänyt petolintu koskettaa porrasnappuloihin, luistawat wiritinnappulat sijoiltaan, jolloin kansi wieterin potkauksesta ja omasta painostaan putoo alas. Ettei tuuli ennen aikojaan puhaltaisi kantta kiinni, pitää wirityksen olla wankassa. Mutta kun petolintu aina rajusti syöksee porraspuille, saadaksean rautalankaisen ristikon alla olewaa wietelintua kynsiinsä, niin ei ole pelkäämistä, ettei laitos kyllin äkisti lankeisi.

Haukanverkko

Tämä verkko kudotaan 24 jalkaa pitkä ja 6 jalkaa korkea; silmussolmujen wälit noin 1,5 a 2 tuumaa. Se asetetaan 4 seipään wäliin, jotka owat nelikulmin 6 jalan päässä toisistaan.

Verkko pistetään waan syrjistä-

sä seipäiden kyljissä olewiin koroihin, joista se haukan lennettyä werkkoa vastaan helposti lähtee ja kietoo sen. Ettei haukka saisi wahingoittaa johtolintua, on tapana tämän suoje-lukseksi pitää päälle kiristettyä peitewerkkoa.

Haukanverkko kudotaan wahwasta kierretystä langasta seuraawalla tawalla: Ensimmäinen werkonsilmä tehdään siten, että lanka mutkataan kaksi kertaa kalwoimen ympäri ja siihen tehdään käpysolmu. Täten saadun silmän ylipuolelle kudotaan uusi silmä ynnä sen lisäsilmä, ja tätä tapaa noudattaen jatketaan kutomista, siksi kun näin syntywä kolmikulma tulee niin pitkäksi, kuin werkon korkuuden olla pitää. Sitte taas yhdeltä puolen kadotetaan kaksi silmää samalla solmuwedolla ja lisätään toisella puolen yksi lisäsilmä, kunnes verkko on tarpeellisen pitkä. Tämän perästä kadotetaan yksi silmä kultakin kudotulta riwiltä, jota työtä jatketaan niin kauwan, että lopuksi tulee yksi silmä ja verkko on walmis.

Lähde: Osoitus kuinka petoeläimiä pyydetään (Helsinki 1878). J.L. Frenkellin ja Pojan kirjapainosta.

Nykyään tätäkin mehiläishaukkaa saa osoitella "aseellaan" vaan valokuvaaja, ei enää metsästäjä.

Kotimikro havaintokirjana

Raino Pönni

Voisiko havaintovihon korvata kotitietokoneen levykkeillä? Mitä etuja ja mitä haittoja kotimikrokirjanpito synnyttää? Tässä kirjoituksessa pohditaan näitä kysymyksiä omien kokeilujeni pohjalta.

Virike havaintokirjani tietokoneistamiseen tuli naputeltuani Jurmon havainnot lomakkeilta levykkeille taulukkolaskentaohjelma Multiplan työkaluna. Taulukkolaskentaohjelmassa Jurmon havainnot ovat hyvin samannäköisiä kuin lomakkeilla: lajikohtaiset summat ovat viiden päivän jaksoissa eli pentadeittain eri vuosilta. Omassa havaintokirjauksessani taulukkolaskentaohjelma ei ole käyttökelpoinen. Iso tietolaksana sopii Jurmon massatietoihin mutta ei retkiselostuksiin.

Toisena vaihtoehtona valmisohjelmapuolella ovat esim. lintuarkiston ylläpitoon mainiosti soveltuvat tietokantaohjelmat kuten Dbase. Mielestäni nekään eivät oikein soveltuneet aiottuun tehtävään jossa pitäisi tulostaa mm. syksyn viimeinen havainto kustakin lajista retkikirjausten mukaan. Lisäksi olisi mukava jos havaintojen syöttö tietokoneelle kävisi jokseenkin suoraan kenttähavaintovihon muotojen mukaan. Näiden pohdintojen jälkeen päätin koodata oman havaintokirjaohjelmani itse. Koneeni on PC kahdella levykeasemalla ja käyttöjärjestelmä DOS 3.30. Ohjelmointiin valitsin Turbo Basic -kielen.

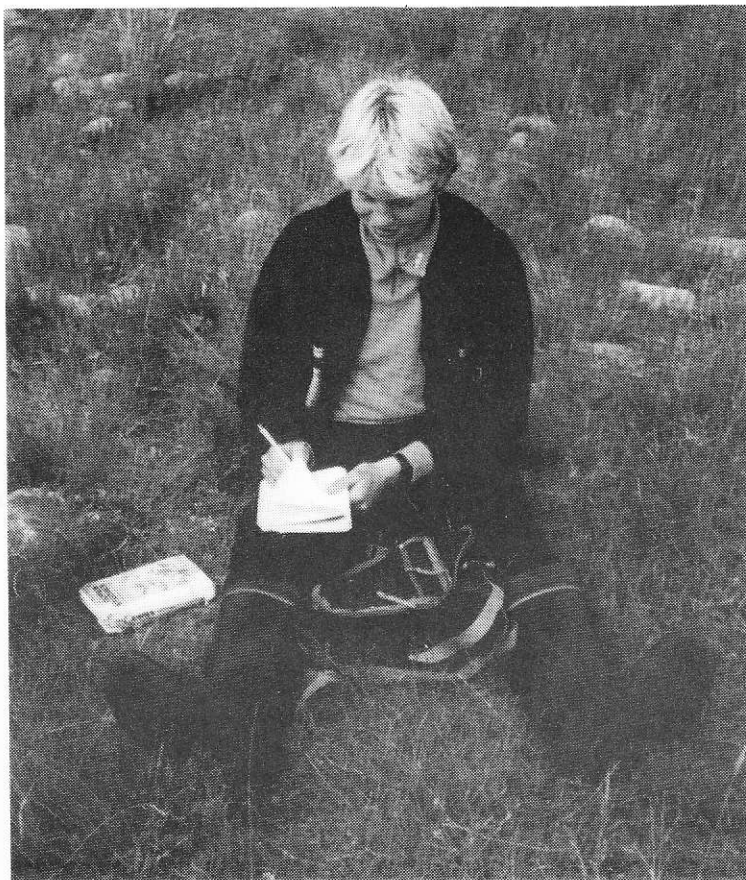
Havaintokirjausohjelman perusversio valmistui parissa viikossa ja sai nimekseen Havisto. Ensimmäisissä koeajoissa piti selvittää lintujen nimistökyymyksiä hyvin tarkkaan

ja se iso kysymys jäyti mieltä: käytääkö suomalaisia linnunimiä vai tieteellisiä? Etuna tieteellisissä näytti olevan sp-määritysten sujuvampi kirjaus, haittana taas nimistökirjauus. Pohdittuani mitä sp-kirjaukset myöhemmin selattaessa antavat päätin luopua niistä kokonaan tietokonekirjanpidossa. Onhan kahlaaja sp-tieto josta ei juuri mitään kostu vaikka käpylintu sp-tieto saisi joskus löytyäkin. Tämän pohdinnan jälkeen tieteellisten nimien vahvin valtti meni ja vaaka kallistui supisuomalaisten nimien käyttöön kirjauksissa.

Suomalaiset lintujen nimet ovat tavallisimpien osalta varsin vakiin-

tuneet, mutta muutama synonyymi-ongelma sentään löytyy: aluksi tietokone ei suostunut löytämään hakusanaa "sääksi", koska olin käyttänyt nimeä kalasääksi. Lisäksi jotain jäi löytymättä naputteluvirheiden takia. Kirjoitusvirheitä tietokone ei osaa korjata, joten tulee estää virheiden pääsy havaintotiedostoon. Tässä tapauksessa ratkaisu on syötettyjen linnunimien oikeinkirjoituksen tarkistus ennen talletusta levytiedostolle. Käytetty Turbo Basic -kieli sallii noin 500 linnunimien talletuksen merkijonomuotoisina eli tekstinä. Tämä määrä riittää hyvin Suomessa tapahtuvan retkeilyn tarkistuslistaksi. Niinpä

**Korvaako tietokone perinteisen havisvihon muistiinpanovälineenä?
Sampo Kunttu kirjoittaa olemattomia haviksiaan Jurmossa.**

Sampo Kunttu, Jurmo, elokuu-92

Nykään TLY:ssäkin käytetään mikroa mm.havisten tallennukseen, Ukulin taittoon ja pasianssin peluuseen. Kuvassa vas. Sampo Kunttu, Tuomas Kunttu ja Juhana Piha.

ohjelmani nykyään herjaa jos yritän kirjoittaa "heinäsorsa" tai "sääksi" ja vaatii korjausta.

Nimien tarkistuslista oli aluksi aakkosjärjestyksessä ohjelman nopeuttamiseksi mutta on nyt systemaattisessa järjestyksessä. Nopeuseroa ei enää PC-tasolla naputtelija huomaa, siksi nopeasti kone kelaa jopa 500 nimivertailua. Systemaattinen nimilista toimii referenssilistana, jonka avulla saadaan havaintoja järjestettyä systemaattiseen järjestykseen aina kun halutaan. Havaintojen kopiointi kenttävihosta havaintokirjaan systemaattiseen järjestykseen lienee useimmille tuttu ongelma. Nyt ohjelmani hoitaa syötetyt havainnot lintukirjan mukaiseen järjestykseen napin painalluksella eikä systematiikkaa enää tarvitse mielessä kelata. Erityisen arvokas systemaattinen tulostus on hakutoiminnoissa "kevään ensimmäiset" ja "syksyn viimeiset".

Ohjelmassa kevätmuutto ja syysmuutto rajataan käyttäjän antamien päivämäärien mukaan esim. 15.3.1992 - 15.6.1992. Tällöin kone tulostaa ensimmäisen tai viimeisen havain-

non jokaisesta lajista. Kone ei kuitenkaan millään opi tunnistamaan paikallisia ja muuttolintuja erikseen ilman lisäkirjauksia. Noita lisäkirjauksia (p/m) en ole halunnut tehdä jokaiseen syöttötietueeseen, joten muuttolintujen erottelu paikallisista tapahtuu yhä manuaalisesti kevätmuutto- ja syysmuuttolistoista.

Ongelmia tietokonemuistiinpanoissa

Aivan oma ongelmaryhmänsä on paikkanimistö. Muutaman kirjoitusvirheen jälkeen kytkin koneen tarkistamaan kuntanimieni oikeinkirjoituksen. Kuntanimien lista tosin käsittää vain Varsinais-Suomen eli TLY:n retkeilyalueen. Koko Suomen kattava kuntalista olisi toki mahdollinen. Varsinainen ongelma hakutoimissa on rajata paikka TLY:n retkeilyalueeksi ja jättää esim. Inarin havainnot pois haettujen parista. Tämän ongelman olen ratkaissut sillä, että kuntanimen edessä on maakun-

talyhenne joka noudattaa Suomen lintuyhdistysten aluejakoa. Esim. VS TURKU tarkoittaa Varsinais-Suomi Turku eli havainnot kuuluvat TLY:n alueeseen kun taas AH MAARIAN-HAMINA tarkoittaa Ahvenanmaa Maarianhamina ja havainnot siis eivät kuulu TLY:n alueeseen. Laajemmiksi paikkahakurajoiksi ohjelmoin SUOMI ja sitten tietysti kaikki paikat jotka tiedostosta löytyvät.

Näiden aika- ja paikkarakojen ohjelmoinnin jälkeen lajikohtaiset hakutoimet sujuvat jo aivan hyvin, samoin kevät- ja syysmuuttolistat. Kokonaisuutena tietokonekirjanpito on antanut huomattavasti lisätarkkuutta lintuhavaintojen kirjaamiseen ja tulostamiseen. Suosittelen kotimikron käyttöä tähän tarkoitukseen, joskaan tarjolla olevien halpojen lintuhavaintovalmisohjelmien laadusta en osaa sanoa mitään.

Aivan toisenlainen käyttö kotimikrolla on naputtaa Ukulin artikkeliosiot tiedostoksi, josta find-toiminnoilla haetaan avainsanan avulla esim. syysmuuttokatsaukset. Kätevä tapa ! □

Talvipäivä Jurmossa

Rauno Laine

Seuraava tarina on fiktio, eli se on yhdistelmä useilta eri Jurmoon tekemiltäni talviretkiltä höystettynä kirjailijan vapaudella. Palautukseen se vanhojen Jurmon konkarien mieleen hyytävät talvipäivät Jumalan hylkäämällä saarella, ja antakoon se noviiseille esimakua siitä, mitä tulemaan pitää, jos Jurmoon talvella menevät.

Saapuminen

Yön pimeydessä olivat he saapuneet, nuo urheat naparekkelijät kaukaiselta mantereelta. Harunista he olivat kavunnet kantamustensa kumaraan painamina kaukaisen saaren jäiselle laiturille keskelle talviyön

hyytävää pimeyttä. Heitä vastassa eivät olleet punaiset matot eikä torvisoitokunta, vain sataman himmeä lamppu loi haljua valoaan säkkipimeään. Muuta valoa ei sitten ollutkaan. Norrgrannasin valotkin olivat jo aikoja sitten sammuneet, ja karhukin uinui jo lämpimässä pesässään. Harunin loittonevat valot etääntyivät pian tyrskyävälle merelle, jo häipyi koneittenkin jyskytys kauas ulapalle.

Hapuillen tietään pimeydessä hoippuivat nuo sivistyksen taakse jättäneet ihmisolennot pitkin kivikkoista ja niljakasta tietä, kohti jossaain kaukana uinuvaa omaa punaista tupaa. Meren raskas baritoni siivitti heidän matkaansa.

Aikansa kuljettuaan he löysivät etsimäänsä: kuin punainen kärpäseni nousi parakki yhtäkkiä pimeydestä heidän eteensä. Ensimmäinen porukasta roikkui jo puolittain kaatuneena lehmäaidan syleilyssä, toisen tehdessä tuttavuutta syvän kuopan kanssa. Vaan pian jo lehahti valo parakkiin kuin saaren keskellä oleilevä jättimäinen kiiltomato, jähka ensin oli edellisen porukan jäljiltä purettu

lamppu tuhanteen ja yhteen osaan ja taas koottu. Sama toistui kaminan kanssa, vaan pian jo roihahtivat liekit siinäkin, aluksi nuolaisten parakin jo muutenkin mustunutta kattoa.

Pian alkoi parakkiin levitä ranskalaisen keittiön parhaimmat tuokset höystettynä turkulaisen lintumiehen herkuilla, pohjaanpalaneella sikanaudalla ja lanttulaatikolla.

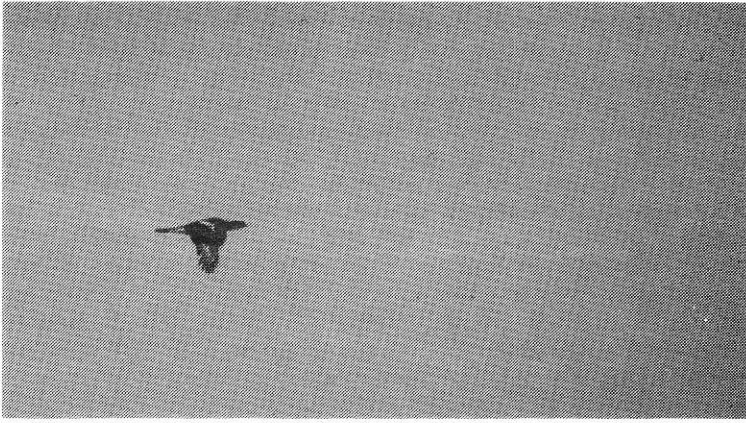
Yön pimeydessä he vannoiivat ikuista ystävyyttä toisilleen, keskellä karua luontoa, poissa sivistyksen kaikista houkutuksista. Vähitellen he yksi toisensa jälkeen painuivat maata Huojuvassa Talossaan, tuulen soittaessa kehtolauluaan parakin nurkissa. Näin he uinuivat punkissaan uneksen menneitä ja tulevia.

Aamu

Jo päättynyt pimeys, esiin käy valkeus. Talviyö vaihtui pikku hiljaa harmauteen maan ja horisontin sulautuessa yhdeksi kokonaisuudeksi. Hämärä harmaus kietoi saaren pau-loihinsa. Talvisen kalpea aurinko al-

Mualla harvinainen, Jurmossa säännöllinen talvehtija - tunturipöllö.

Teeri on Jurmon vakiokamaa.

koi pikkuhiljaa hinata itseään ylöspäin lyhyttä matkaansa taivaankannelle. Ei ole pitkä talvisen auringon matka, kunhan vain hieman nosta itseään ylöspäin ja pudottaa itsensä kumipallon lailla takaisin horisontin taa.

Ja mitä näki aurinko. Sen katse kohtasi lumipeitteen alla uinuvan karun, kivikkoisen saaren. Se näki jäätyneen järven, jäiset riutat, joiden yli aallot kävivät kilpatanssiaan, alastomana seisovan lepikon, jossa puut seisivat kuin luurangot kurotellen kyhmyräisiä käsiään kohti taivasta. Ohuen lumipeitteen läpi tunkivat lakastuneet kanervanvarret itseään kohti valoa ja vapautta. Auringon katse kohtasi keskellä autiutta seisovan kirkon ja hautausmaan, myös viereinen männikkö oli saanut osansa talvisesta lumisateesta. Kuljettuaan näin kierroksen saaren ympäri aurinko päätyi pienen punaisen parakin seinään.

Punaisen parakin sisällä oli täysi hyörinä. Malttamattomina odottivat tutkimusmatkailijamme jo pääsyä syöskymään keskelle tätä talven ihmemaata. Edellisen illan ranskalaisen keittiön tuoksut olivat vaihtuneet energiaa antavaan supisuomalaiseen makuelämykseen, läskisoosia ja päälle paljon voita.

Aamun hiljaisuudessa he lähtivät vähitellen tahoilleen, huikaiseva kirkkaus otti heidät huostaansa. Utön suunnassa tosin ryhmittäytyivät jo taivaalliset lumisotilaat hyökkäykseensä.

Koko saari on peittynyt hienoiseen hahtuvaan, kuin untuvaa on nummea verhoava lumi. Kevyt tuuli rie-

pottaa sitä menen tullen. Meri huokailee vapaana ja kahlitsemattomana. Rantoihin on ajautunut talvista ahtojäättä, joka ryskyen ja naristen myötäilee tuulen kulkua. Rannan kivet ovat niljakkaita, askel liukastelee vähän väliä jäisten kivien väliin. Ei ääntäkään, vain yksinäinen lokin kaklatus jossain merellä ilmoittaa päivän alkaneen. Sekä myös karhu, joka tulla huristelee kolmipyörällään kohti satamaa. Siinä istuu tuo jyrkäv, karu saaren asukas, jota eivät pienet tuulet huojuuta.

Niin, karua on elämä tällaisella saarella, mutta ravintonsa antaa luonto, ken vain osaa sitä oikein hoivata ja huoltaa eikä ryöstää. Jurmon vanhat miespolvet seuraavat kirkkomaan kivikosta nykyisten edesottamuksia.

Linnut, linnut

Karu on myös talvilinnusto saarella. Mistä lie pelmahtanut saarelle kaukainen tunturien asukki, tunturipöllö. Liekö sitä houkuttellut saaren muhevut jänispaistit, pitkäkorvia kun viipottaa joka kiventakana. Kuin kevyt leahdus siirtyy pöllö tarkkailupaikaansa, rannalle ajautuneen pakkilaatikon sisuksiin. Sieltä sen kaikki näkevät silmät seuraavat myös lähestyvää joukkoa. Siinä kohtaavat toisensa tietymättömien tunturilakeuksien asukki ja kaupunkilaiset, kumpikin puolueettomalla maaperällä myrskyävän meren syleilyssä.

Itäriutan tyveen on pelmahtanut lystikäs parvi merisirrejä; kammoksumatta outoja kulkijoita nuo ranta-

rotat viipottavat kivien välissä, välillä nokkaisten rannan ruskolevällä makupalan toivossa. Kun vilaus parvi on tuossa tuokiossa Heinäsaaren puolella suojassa ornitolooken uteliailta katseilta; rannan ruohikko tarjoaa hyvän suojan.

Jäämeren asukit tuntevat eittämättä olonsa kotoisaksi Jurmon talvisilla rannoilla. Vaan kun pakkas-herra jäädyttää rannat yhdeksi jäävalliksi on sirrienkin otettava suunta kauemmas, kenties ulapan takaisille seuduille.

Kumpainenkin, vaalea ukuli sekä vilkas merisirri, löytävät täältä Saaristomeren helmasta ehkä palasen omaa kotiseutua. Lokkien aamulaulu kiihtyy, kalastajan mereen viskomat kalanjätteet saavat satamassa aikaan kelpo ryntäyksen, pienemmät kalalokit joutuvat taistelemaan elinoloistaan ja ravinnostaan suuria ja jyrkviä sukulaisia vastaan; meri- ja harmaalokit napsivat parhaat palat. Kalastajan tuttu baskeri on lokeillekin joka-aamuinen näky Jurmon satamassa.

Lepikon laidalla alastomissa puissa viettää aikaansa auringossa välkehtivä teeriparvi. Akropaattien lailla nuo lyyrapyrstöt kurottelevat nokkiinsa puiden niille tarjoamaa vähäistä ravintoa. Männikössä koputtelee puolestaan kirjava käpytikka jäätyneitä puunrunkoa, häiriten samalla oksalla nuokkuvan sarvipöllön päiväunia. Miksei tikka voi koputella yöllä, niinkuin muutkin normaalit linnut, tuumailee pöllö ja painaa päätänsä yhä syvemälle pehmeitten höyhenien sä sekaan.

Riutan tyvestä on suojapaikan löytänyt parvi pohjoisten soiden pitkäkauloja, kansallislintujamme laulujoutsenia. Mikä lie jättänyt linnut talveksi hiysen meren armoille, mikseivät pitkäkaulat uiskele jo Tanskan suojaisissa salmissa. Vanhat valkeat linnut siinä näyttävät opastavan ensimmäistä talveaan eläviä ruskeita nuorukaisia.

Vain harva pikkulintu uskaltanut talvisen kylmälle saarelle, parvi keltasirkkua tonkii navetan lantakassaa, kolme kottaraista on päättänyt jäädä uhmaamaan talvea ja sirkuttelevat kylän puhelinlangoilla.

Näin lipuu talvipäivä eteenpäin, päivän kirkkaus alkaa uhaavasti kaartua kohti päätetistettään, eteenkin kun Utön suunnan lumiarmeija

Rami Lindroos Järven ja meren välisellä kannaksella. Etualalla ukulin tappama jänis.

on vihdoinkin saavuttanut Jurmon. Ensimmäinen lumihiihtaleijuu alas kuin tunnustellen, sen jälkeen saapuu toinen, vähitellen taivas peittyi lumihiihtaleitten myllerrykseen. Ylityvä tuuli ajaa lunta eteenpäin yhä kiihtyvällä vauhdilla, lunta ryöppyää, syöksähtelee, tunkeutuu joka välistä.

Illansuussa

Kuin vilauksessa on lumirintama ohittanut Jurmon jättäen jälkeensä vain äärettömän valkeuden, laskeva aurinkokin ehtii vielä hivenen pilkistellä pilvien raoista.

Mitä olisi Jurmo ilman mäntyään. Sille tällaiset talvisäät eivät ole mitään uutta, vuosien varrella se on nähnyt säätä jos toista. Vain kerran on talvi osoittautunut voimakkaammaksi reipen männystä irti ison osan, mutta itse mänty seisoo edelleen uhmakkaana taistelemassa sää haltijoita vastaan.

Kylään lehahtaa illan edellä parvi variksia, herkuja lienevät harmaatakit tulleet kylästä etsimään, nuo mustalaiset kun kiertelevät saarella saarelle. Myös muutama talvea uh-

maava haahka kömpii esiin suojaista luodon onkaloista nauttien talvi auringon viime säteistä.

Huomenna tavataan, tuumi aurinko ja putoaa horisontin taakse. Vallitsee vielä hetken hämähä ennen kuin pimeyden voimat ottavat Jurmon haltuunsa. Talviyössä voi kuulla Hermanssonin ja muiden saaren entisten asukkaiden vaikeravan kovaa kohtaloaan, ikuista vaellustaan kotisaaren rannoilla. Tai kenties he palaavat mielihyvin takaisin kotiin vain talviyöksikin.

Lyhyt talvipäivä vaipuu unholaan. Hädintuskin silmänsä aukaistuaan sen on taas ne suljettava ja annettava pimeyden tulla. Mutta kevät muuttaa aikanaan kaiken ja silloin herää vanha Jurmokin taas uuteen kukoistukseen.

Iltatoimet

Vaan ei pääty vielä ornitolookien työ, tiede vaatii täyttämään kaavakkeet sun muut tarpeelliset paperit. Vaan ilta on vapaa, parakista alkaa pian kuulua korttien läiske, Jurmon marjapussiennätystäköhän tavoitellaan... Kaasuhella saa taas toimia ku-

linaaristen herkkujen lämmitäjänä. Mitä olisi talviretki ilman tuhtia ruokaa? Hymyssä suin muistellaan sisämaalaista, joka aikoinaan saapui Jurmoon pelkkien koirankeksien kera, hengissä lienee tosin pysynyt. Varsin monella lienee kokemuksia jo vanhan taistelulentäjän ajoilta laivan puskuttaessa ohi jättäen lintuharrastajat nauttimaan talvisen Jurmon ihannoista vielä viikoksi. Mustaa leipää käytiin silloin Pirjolta ruinaamassa, ja sen turvin selvittiin. Kalastajakin voi hyvästä hinnasta antaa muutaman silakan, joten eiköhän täällä sentään pärjättäisi.

Niin, monenlaista porukkaa ovat tämän parakin tummenneet seinät vuosien varrella nähneet. Parakki on kestänyt murisematta kaiken, jopa poltto-tyrityksetkin. Uusi lintuasema tuo aikanaan kosolti mukavuuksia, mutta koetaanko enää samaa vanhaa kunnan Jurmon tunnelmaa ahtaassa parakissa keskellä synkkää talviyötä. Tosin erakoillekin on aina läytnyt talvella tilaa, viikko pari talvisella saarella lataa patterit pitkäksi aikaa, tai sitten ei.

Joten lähtekääpä talvisen Jurmoon, sillä sitä te ette tule varmaankaan katumaan. □

Talviralli 5.12.1992

Järjestyksessä seitsemäs TLY:n talvipinnaralli järjestettiin 5.12. Lintuja näkyi paljon, ja tulokset olivatkin ennätysluokkaa.

P.Parvinen & S.Kunttu

Aurinkoisena aamuna 5.12 lähti 15 joukkuetta ja 2 B-sarjalaista matkaan TLY:n seitsemänteen talviralliin. Syksy oli ollut tavallinen, mutta mitään talvea ei rallipäivänä ollut havaittavissa, luntakaan ei maassa juuri näkynyt.

Tämänkertaisen rallin lajien yhteismäärä oli 84, joka pääsee tasoihin edellisen vuoden ennätyksen kanssa. Myös voittajajoukkueen tulos, 54 lajia, oli tasoissa vuoden 1987 voittajajoukkueen ennätyksen kanssa.

Suosituin retkikunta oli tietysti Turku Topinojineen ja Ruissaloinen. Myös Parainen oli erittäin suosittu, mutta porukkaa kävi Yläneellä, Dragsfjärdissä ja Pyhärannassa asti. Purkutilaisuus oli klo. 18:00 Iskerin Välibaarissa.

Lintuja nähtiin melko runsaasti leudosta talvesta johtuen, tosin mitään ihmeempiä myöhästelijöitä ei havaittu. Parhaita haviksia olivat: Punarinta Raisionjoelta, pähkinänakkeli Ruissalosta, allihaahka Paraisilta, pikkukajava Kustavista, pikku-uikku, metso, sekä voittajajoukkueen havaitsemat pöllöt. Pähkinähakki oli hoidossa 11 joukkueella hyvästä vaellusvuodesta johtuen.

Uusia rallilajeja olivat: isokäpylintu, helmipöllö, metso, varpuspöllö, punarinta, pikkukajava ja pikkujoutsen. TLY:n talvirallien yhteislajimäärä nousi nyt 112:een.

B-sarjassa kilpailivat Seppo Sällylä retkeilyalueenaan Salo-Särkisalo-Perniö-Salo ja William Velmala Utöissä. Sällylän parhaat havikset olivat maakotka, pikkuvarpunen ja huuhkaja. Velmalan parhaita olivat riskilä ja peukaloinen. Sällylän yhteislajimäärä oli 38 Velmalan 27:ää vastaan, joten Seppo Sällylä vei B-sarjan voiton.

TLY:n talvirallin -92 tulokset:

1) Lajeja 54 Esa Laine, Jukka Salonen	Yläne-Mynämäki-Turku-Naantali	250km
2) Lajeja 51 Jyrki Normaja, Jukka J. Nurmi, Tomi Kaijanen, Paavo Sallinen	Parainen-Turku	214km
3a) Lajeja 50 Kimmo Kuusela, Ari Nakolinna, Katariina Nakolinna	Dragsfjärd-Kemiö-Turku	238km
3b) Lajeja 50 Tapani Numminen, Annika Forsten, Markku Lauren	Parainen-Turku	125km
5) Lajeja 49 Sampo Kunttu, Rami Lindroos, Mikko Suhonen, Timo Nikkanen	Parainen-Turku	160km
6) Lajeja 48 Mikael Nordström, Ville-Veikko Salonen	Mietoinen-Turku	150km
7) Lajeja 47 Kalle Rainio, Samu Numminen, H. Tuominen	Lieto-Turku	93km
8a) Lajeja 46 Asko Suoranta, Mika Hemmilä	Kustavi-Turku	
8b) Lajeja 46 Mikko Ylitalo, Daniel Bränkarr, Pekka Toola	Turku-Parainen	100km
10a) Lajeja 45 Pekka Alho, Hannu Klemola, Jukka Sillanpää	Pyhäranta-Uusikaupunki	292km
10b) Lajeja 45 Vesa Virtanen, Antero Vihinen	Turku	60km
12) Lajeja 44 Jarmo Laine, Rauno Laine	Ruissalo	29km
13) Lajeja 42 Mikko Heinonen, Arto Lipsanen	Turku-Parainen	130km
14) Lajeja 40 Kaj-Ove Pettersson, Marcus Duncker, Bertil Blomqvist	Parainen	80km
15) Lajeja 27 Pekka Salmi, J. Salmi, J. Virtanen, J. Virtanen, K. Katainen	Paimio	55km

Kyhmyjoutsen on yleensä kaikilla joukkueilla johtuen sen helposta havaittavuudesta. Nyt kuitenkin yksi joukkue ei sellaista löytänyt.

Turkinkyyhky löytyi pesimäpaikoiltaan. (Mutta ei kuitenkaan pesiltään, kuten kuvassa). Jopa kymmenen joukkuetta viidestätoista havaitsi lajin. Turkinkyyhky on helppo ottaa vaikkapa aloituslajiksi jo pimeässä, jos vain tietää oikeat paikat.

Kaikki joukkueet havaitsivat seuraavat lajit:

Par maj, Lar arg, Coll liv, Reg reg,
Pyr pyr, Par cae, Cor nix, Ana pla,
Emb cit, Car mea, Car chl, Pic pic,
Pas dom, Cor mon, Par mon.

Muut lajit (jäljessä havainneet joukkueet):

Strdec 1, 2, 3b, 5, 6, 7, 8b, 10a, 13, 15
Mer mer ei 15
Lar can ei 15
Cyg olo ei 15
Buc cla ei 13
Dymar ei 1, 3a, 4, 6, 10a, 15
Par ate ei 13
Tur pil ei 8a
Gar gla ei 10b, 12
Par cri ei 5
Den maj ei 10b, 14
Bra can 5, 7, 8b, 12, 13
Cer fam ei 7, 13, 15
Tur mer ei 8a, 14, 15
Car spi ei 10a, 14
Lar mar ei 15
Acc gen ei 3b, 5, 8b, 10a
Pha col 2, 3a, 3b, 5, 7, 13
Fri coe ei 6, 10a, 12
Lar rid ei 8a, 10a, 14, 15
Car car ei 1, 10a, 14, 15
Ful atr ei 15

Cor rax 1, 3a, 3b, 6, 8a, 14
 Aeg cau 1, 5, 6, 7, 8b, 10a, 12, 14
 Cin cin 1, 3b, 10a
 Lox cur 1, 2, 3a, 5, 7, 8a, 8b, 10a, 14
 (Loxia sp. 3b, 6, 12, 13)
 Car can ei 2, 3b, 6, 10a, 14, 15
 Acc nis 1, 2, 3a, 3b, 5, 6, 8a, 20b
 Ayt ful ei 7, 10b, 12, 13, 15
 Lan exc ei 15
 Fri mon ei 3a, 5, 8a, 13, 15
 Cla hye 1, 10a, 14
 Cyg cyg 2, 3a, 5, 6, 8a, 8b, 14, 15
 Tet rix 2, 3a, 5, 8a, 14
 Emb sch ei 7, 8a, 10a, 14, 15
 Pic can 2, 6, 12
 Pas mon 10b
 Stu vul 3a, 3b, 6, 10a
 Stu/Bom 7
 Bon bon 3a, 6, 8a
 Nuc car ei 1, 3a, 10b, 15
 Som mol 2, 3b, 6, 8a, 10a, 10b, 12, 13
 Lox pyt 1, 2, 3a
 Pan bia 2, 3b, 5, 6, 13, 14
 Lar hyp 1, 3a, 5, 7, 8b, 10b, 12
 Mer alb 1, 3b, 5, 8a
 Col oen 1, 2, 8b, 10a, 13
 Pod cri 8a
 Hal alb 1
 Mel nig 5, 10b

Eri rub 2
 Sit eur 12
 Fal col 10b
 Pha car 8a, 14
 Mer ser 10a
 Aqu chr 1, 3a
 Ayt mar 7, 10b
 Pol ste 3b
 Bub bub 10a
 Str alu 1
 Car ris 10b
 Ris tri 8a
 Tac ruf 10a
 Tet uro 3a
 Car ris 10b
 Tac ruf 10a
 Tet uro 3a
 Car hor 7
 Aeg fun 1
 Pru mod 10b
 Cep gry 10a
 Cyg col 3a
 Gla pas 1

B-SARJA

1) Lajeja 38
 Salo-Särkisalo-Perniö-Salo 160km
 Seppo Sällylä

2) Lajeja 27
 Utö n.10km
 William Velmala

Molemmat joukkueet havaittavat seuraavat lajit:

Par maj, Ana pla, Pyr pyr, Tur mer,
 Par cae, Mer mer, Cyg olo, Lar mar,
 Car chl, Reg reg, Buc cla, Acc gen,
 Lar arg, Emb cit, Tur pil, Fri coe.

Lisäksi joukkue nro.1 havaittavat seuraavat lajit:

Cor nix, Pas dom, Par mon, Car spi,
 Fri mon, Aqu chr, Pic pic, Cor mon,
 Gar gla, Pha col, Emb sch, Bub bub,
 Col liv, Car mea, Den maj, Cor rax,
 Pas mon, Str dec, Par ate, Cer fam,
 Lan exc, Pod cri.

Ja 2.joukkue havaittavat seuraavat:

Gavia sp, Som mol, Mer ser, Lar can,
 Col pal, Tro tro, Stu vul, Pha car,
 Cla hye, Lar rid, Cep gry.

Kustavin rissa oli ehdottomasti rallin kovin laji. Kuvan 2-kv yksilö on kuitenkin kuvattu Norjassa.

OLLI SEIKKAILLEE

OSA 7.

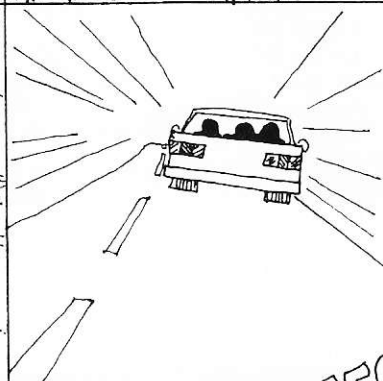
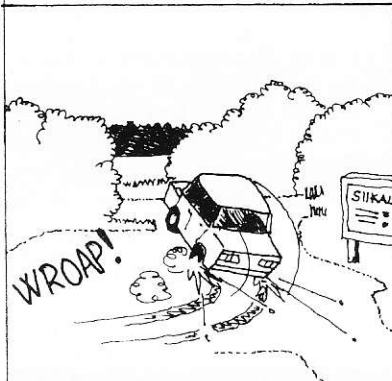
KAUHUN KILOMETRIT!

HIENO AAMU
SIKKALAHDELLA

OHO?

MIKKI HIIRIN KÄSIEN
MUKAAN JURMON
LAIVA LÄHTEE 2h
KULUTTUA!

ANNIKA JA RAUNO, NITT
ON PANTAVA RAVIKSI!
KELLO KÄY ARMOTTA EIKÄ
LAIVAN KAPU TUNNE SÄÄLIÄ!

HUOLI KASVOI KOKOA JÄT-
KUVASTI, OLIHAN MATKAA
MONTA SATAA KM.

SHIT
HEELS!

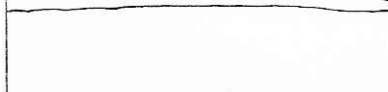

SAMASSA ANNIKA TEKI
ORNITOLOGIAN HISTORIAA:

HEI HEI
JARRUA!!!
TUOLLA ON
ISO PETO!

ZIUU!

PROOH
PROOH

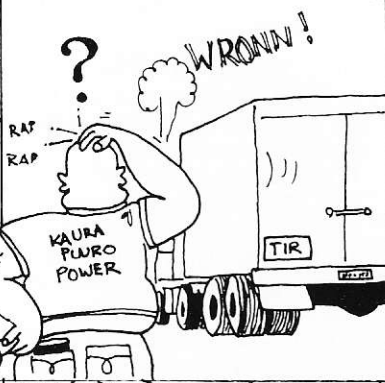
VOI PERSE

MUTTA SILLOIN
OVI AUKESI!

KRIIII

PSSS!

ÄKKIÄ PUTKI ÄKKIÄ!
KOTKA SE ON!

TLY-Tringa futismatsi 1992

1-7

Sampo Kunttu, Rami Lindroos, Mikko Suhonen

29.8.1992 oli TLY:n joukkueen jälleen aika todistaa virtuoosimaiset futiaajakykynsä. Kuten jo parina viime vuonnakin, joukkue oli jälleen yhtä kuin nuorisajaosto. Tämän vuotinen matsi pelattiin Hesassa, Pasilan Käpylän raviradalla. Kuten jo on ollut perinteenä, tringalaiset käyttivät selvästi jotain kepulikonsteja ja onnistuivat tasaväkisen ottelun jälkeen saamaan tulokset heidän edukseen 7-1. Sinänsä meille oli yksi maku oliko tulos 20-1 tai 7-1, kunhan saatiin kerran tringalaiset häpeillen tunnustamaan, että olimme onnistuneet runnomaan pallon heidän verkkoonsa. Historiallisen maalin kutasi Perniön omaretkivastaava Kalle "Lalle" Larssån. Tosin Timo Vesterisen upeasta

syötöstä. Tringalaiset selvisivät matsista välttävästi (kiitos kuitenkin hyvästä vastuksesta), sillä pari pientä epäkohtaa oli havaittavissa:

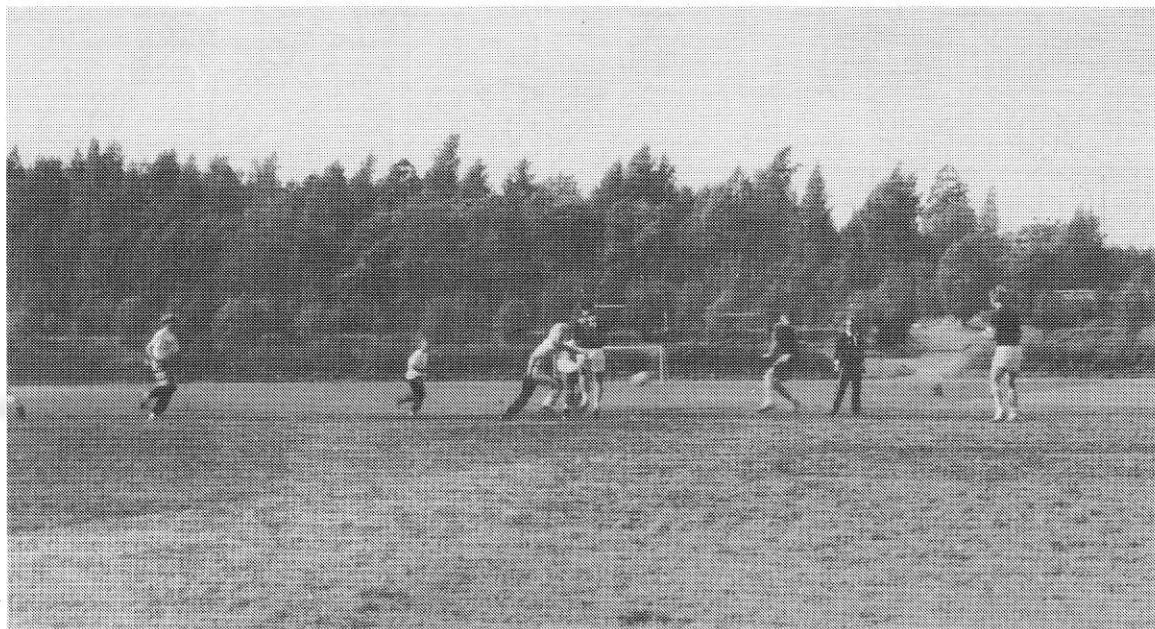
- 1) On raukkamaista käyttää kentällä 2,5m kaappeja kun vastassa on siloposkisia TLY:n nuoria.
- 2) Luulimme ennen ottelua, että kyseessä olisi jalkapallo-ottelu. Ei liejupallo!
- 3) Ensi kerralla jälkipeli paikkaan, jossa henkkareita ei katsota suurenuslasilla.

TLY:n joukkueessa juoksivat Sampo "Banzai" Kunttu, Rami "Reiska" Lindroos, Mikko "Zuiho" Suhonen, Kalle "Aktiivi-retki-Lalle" Larsson, Timo "The machine" Nikkanen, Timo "Tap-

paja" Vesterinen, William "Minä-olintäällä-thunder" Velmala, Tomi "Hei ooteks te kuullu" Kaijanen, Mikko "snadi" Oivukka, Erno "Sivari-Arnold" Kärkkäinen, Markus "Mercedes" Virtanen, Ari "Raato-Arska" Laine (maalivahti) ja Markus "Perniö" Ahola.

Kokonaisuuten ottaen kuitenkin kiitos Tringalle hyvästä matsista. Ensi vuonna ottelu pelataan taas Turussa, ja paikalle toivotaan runsaasti kannustajia ja cheerleadereita. Lähdemekin tästä korkeipaikan leirille harjoittelemaan.

We'll be back!

Osoitemuistio 1993

Hallitus

Puheenjohtaja Markku Lauren
Sydmo, 21600 Parainen 921-887 955
Varapuheenjohtaja Annika Forsten
Aurakatu 20 A 5, 20100 Turku 921-318 404
Sihteeri Maija-Liisa Heikkilä
Puutarhakatu 23 A 4, 20140 Turku....921-308 426
Rahastonhoitaja Petri Laine
Mäkiläntie 5 a 15, 21530 Paimio..(työ)921-732 441
LYL-aluevastaava Sampo Kunttu
Rauhankatu 13 A , 20100 Turku.....921-304 424
Jäsen Rami Lindroos
It. Pitkätatu 37 B 58, 20100 Turku....921-334 281
Jäsen Mikko Suhonen
It. Pitkätatu 10 C 45, 20520 Turku....921-318 626
Jäsen Kaarina Virtanen
Välskärinkatu 39 A 5, 20720 Turku...921-421 512
Jäsen Timo Nikkanen
Talolankatu 10 E 5, 20460 Turku.....921-471 814
Jäsen Erno Kärkkäinen
Lapintie 2 G 69, 20740 Turku.....921-422 774

Arkisto

Lintuhavaintoarkisto Sampo Kunttu
ks. hallitus
Lehtiarkisto Rami Lindroos
ks. hallitus
Järvilintuarkisto Asko Suoranta
Koukkarinkatu 4 C 33, 20610 Turku...921-446 619
Suoarkisto Antti Karlin
Kalevantie 15 A 22, 23500 U:ki.....922-24 040

Nuorisosaosto

Puheenjohtaja Sampo Kunttu
ks. hallitus
Sihteeri Paavo Sallinen
Riukuaidankatu 4, 20780 Kaarina.....921-2433 066

Jurmon lintuasema

Asemanhoitaja Veijo Vänskä
21650 Lillandet.....926-54 258
Vara- asemanhoitaja William Velmala
Vähäjoentie 8, 21530 Paimio.....921-805 186

Jäsentiedote

Tiedotevastaava
Mikko Suhonen
ks. hallitus

Toimikunnat

Aluerariteettikomitea

Puheenjohtaja Tapani Numminen
Sähköyhtiö 7 A, 21530 Paimio.....921-732 783
Sihteeri Jarmo Komi
Eerikinkatu 2 E 97, 20110 Turku....921-319 716

Antikviteettikomitea

Puheenjohtaja Juha Vuorinen
Katunpää 2 C 11, 20610 Turku.....921-531 213

Havaintotoimikunta

Sampo Kunttu ks. hallitus

Petolintutoimikunta

Seppo Pekkala
Vaskitorvenkatu 11 as 3
20840, Turku.....921-333 505

Tutkimustoimikunta

Esa Lehikoinen
Mäntytie 14 E, 23100 Mynämäki...921-706 064

Urheilutoimikunta

Tomi Kaijanen
Saukonkatu 4 E 11
20760 Piispanristi.....921-425 838

Varsinais- Suomen Linnut -kirjan toimituskunta

Puheenjohtaja Juhana Piha
Norjankatu 25, 20740 Turku.....921-423 940

Retkitoimikunta

Retkivastaava Kalle Larsson
25660 Mathildedal.....924-363 829

Ukulin toimitus

Päätoimittaja Rami Lindroos ks. hallitus
Toimittajat: Mikko Suhonen ks. hallitus
Sampo Kunttu ks. hallitus
Kaarina Virtanen ks. hallitus

Pönttö- ja siemenvastaava

Timo Nikkanen ks. hallitus